

ПРОЕКТ “РАЗВИТИЕ НА АЛТЕРНАТИВНИ СОЦИАЛНИ УМЕНИЯ В ДНЕВЕН ЦЕНТЪР ЗА ЖЕНИ В НЕРАВНОСТОЙНО ПОЛОЖЕНИЕ В СЕЛО СТРАЖЕЦ”

Проектът се реализира от Център на НПО в Разград в партньорство със сдружение “Център за подкрепа на жени – с. Стражец”

Партньори на проекта:

Регионална дирекция за социално подпомагане – Разград; г-н Шинаси Хюсеин - кмет на село Стражец, сдружение “Център за подкрепа на жени в село Стражец”, Медицински център “Здраве”, Регионална инспекция по опазване и контрол на общественото здраве – Разград

Добрата

майка и жена

Настоящата брошура е възможна благодарение на Фондация “Партньори –България” по програма “Междуетническо взаимодействие” с подкрепата на американския народ, чрез Американската агенция за международно развитие.

Мненията в брошурата са на сдружение “Център на НПО в Разград” и не отразяват непременно гледната точка на Американската агенция за международно развитие, правителството на САЩ или на фондация “Партньори-България”

Фондация
“Партньори-България”

ДЕКЕМВРИ 2006

Брошурата се издава в рамките на проект „Развитие на алтернативни социални умения в дневен център за жени в село Стражец“, осъществяван от Центъра на НПО в Разград.

Публикуваните констатации, изводи и препоръки са на Центъра на НПО в Разград и по никакъв начин не ангажират Американската агенция за международно развитие на САЩ.

СДРУЖЕНИЕ „ЦЕНТЪР НА НПО В РАЗГРАД“

Проектът се финансира от Американската агенция за международно развитие на САЩ чрез фондация „Партньори - България“.

Добрата майка и жена, декември 2006

Не е разрешено публикуване на части от книгата под каквато и да е форма - електронна, механична, фотокопирна или по друг начин - без писменото разрешение на издателя.

Добрата

майка и жена

През периода 15 декември 2005г. - 15 декември 2006г. Центърът на НПО в Разград, съвместно с Центъра за подкрепа на жени - с. Стражец реализира проект „Развитие на алтернативни социални умения в Дневен център за жени в неравностойно положение в село Стражец“.

Основната цел на проекта е да създаде условия за повишаване на социалните компетенции на жени в неравностойно положение от различни етнически общности в Дневния център за жени в село Стражец за преодоляване на социалната изолация и пълноценно упражняване на техните социални и здравни права.

В проекта участват повече 40 жени в неравностойно положение от турската, ромската и българска етническа общност, на възраст от 17 до 45 години, в активна трудоспособна възраст от село Стражец. Те участват в различни образователни модули и дейности, където придобиха полезни знания, практически умения в областта на социалната и здравна защита, развиха умения за делова комуникация, подобриха своите социални контакти чрез организиране и участие в местни културни инициативи.

В продължение на 12 месеца жените в неравностойно социално положение от село Стражец участваха в различни интересни дейности:

Запознаване със социалните права, задължения и отговорности

Първите шест месеца на 2006г. 112 жени от Стражец участваха в беседите и се запознаха със своите социални права, задължения и отговорности. Обученията се провеждаха в Дневния център за жени в с. Стражец. Жените повишиха своята информираност и придобиха полезни знания и умения за законите и нормативните документи от българското законодателство, които им гарантират правото на социално подпомагане и са свързани с упражняването на техните социални права: *Закона за социално подпомагане, Закона за семейните помощи за деца и Правилниците за тяхното приложение, със Закона за интеграция на хората с увреждания*. Запознаха се с Програма „От социални помощи към осигуряване на заетост“ на Министерството на труда и социалната политика.

Жените получиха информация и основни знания за същността и видовете социални услуги, кои са доставчиците и кои - потребители на социални

услуги; видовете семейни помощи, които част от основните доходи в техните семейства, задължителни документи към молбите, срок на подаване и обжалване, какво включва понятието „Човек с трайно увреждане“ и видовете месечни добавки за социална интеграция. Жените се запознаха с двете организации, които представят социални услуги на жени в неравностойно социално положение - Центъра на НПО в Разград и Центъра за подкрепа на жени - с. Стражец, с видовете социални услуги, които предоставят, с реда на ползване на услугите и условията, на които трябва да отговарят.

Придобиване на практически знания и умения за попълване на документи и формуляри за публични институции

От януари до юни 2006г. 104 жени от целевата група участваха в общо 6 обучения и практически упражнения за придобиване на умения и знания за попълване на документи и формуляри. Обученията се провеждаха в Дневния център за жени в с. Стражец.

В началото на годината сътрудникът по проекта получи от дирекция „Социално подпомагане“ формуляри на всички молби-декларации, които се подават до институцията за ползване, информация и консултации относно тяхното попълване. Най-честа причина за тежкото социално положение на семействата на жените в неравностойно положение е неинформираността и неуменията да подадат молбите в срок. Жените се обучаваха върху работни формуляри на основно две молби - по чл.26, ал.1 от ППЗСП и молбите за отопление. За тях бе много важно да се запознаят със сроковете на подаването на молбите и да знаят документите, които се подават към тях. Голяма част от семействата на жените са безработни и разчитат предимно на социалното подпомагане и на помощите за отопление през зимния сезон. Жените бяха запознати с условията, на които трябва да отговарят, за да получат социална помощ за отопление.

Жените се запознаха с Наредбата за получаване на семейни помощи за деца. Те се упражняваха да попълват молби-образци за отпускане на социални помощи и семейни помощи за деца. Семействата на жените са предимно многодетни и социалната помощ за подпомагане на техните деца е една от основните, на която разчитат техните семейства. Акцентираща се върху документите, които задължително трябва да се подават като приложение към молбите и сроковете, които трябва да се спазват. Много полезно бе обучението за попълване на молби по Закона за интеграция на хората с увреждания.

Запознаване със здравните права, задължения и отговорности

В обучителния модул за запознаване със здравните права, задължения и отговорности участваха общо 119 жени. Организираните в Дневния център беседи бяха представени от медицински специалисти-лекари. Те се запознаха с техните права като пациенти, принципи на задължителното здравно осигуряване, процедурата за избор на личен лекар, с институциите, които по закон са задължени да се грижат за здравето на гражданите, да предоставят здравни услуги и здравни грижи. Жените научиха за промените при ползването на спешна медицинска помощ, новите такси, които пла-

щат при ползване на здравни услуги, възможностите за ползване на направления за специалисти и при кого да подадат жалба в случаите, когато са нарушени техните здравни права и интереси. Получиха теоретична информация относно избора на личен лекар, за сроковете, в които се подават заявленията и къде, упражняваха се как трябва да попълнят формулярите за избор и смяна на личен лекар. В отделен модул жените от с. Стражец се запознаха със Закона за здравното осигуряване, с механизма на проверка на осигурителния статус и възстановяване на осигурителните права на ЗЗОЛ. Особено полезна за тях беше беседата за правата и задълженията на здравноосигурените лица, за процедурата за плащане на здравните вноски и последиците от тяхното невнасяне - фактори, които са допринасяли за неравностойното положение на семействата им досега.

Медицински прегледи, консултации и лечение

За 69 жени, отговарящи на определени критерии, бяха осигурени безплатни медицински прегледи, консултации и стоматологично лечение. Екипът на проекта проучи здравословното състояние на жените от целевата група и подготви списък, в който с предимство бяха включени жени, отговарящи на определени критерии: 1. Безработни жени от целевата група, които не получават социални или други помощи; 2. Жени с прекратени здравноосигурителни права; 3. Жени в много тежко финансово положение; 4. Бременни жени.

Организирани бяха прегледи за: ехография на вътрешни и полови органи; кардиограма на сърцето; рак на гърдата; стоматолог. Чрез медицинския преглед бе проследен здравният статус на жените от целевата група.

Всяка жена получи цялостен преглед от лекаря специалист, като сериозни болести и злокачествени образувания не бяха открити. Предписани

бяха общоукрепващи медикаменти за профилактика на здравето и лекарства за нормализиране на хормоналния баланс. Бяха организирани беседи със съответните специалисти: с онколог те разговаряха за своевременно откриване на рака на гърдата. Жените научиха как сами да преглеждат областите, в които може да бъде открит ракът на гърдата и осъзнаха необходимостта и ползата от профилактичните прегледи при лекар.

Установени бяха най-големи потребности от стоматолог и 20 жени получиха безплатен медицински преглед и консултация. Медицинските прегледи и проведеното лечение подобриха здравния статус на жените от целевата група, общото им здравословно състояние, повишиха се тяхната здравна култура и информираността на жените за спазването на хигиена на устната кухина и профилактика на зъбите.

Жените получиха полезни съвети как да се предпазват от бактерии и инфекции и какви хигиенни навици да спазват. Те бяха запознати с видовете вируси и бактерии, за начините, по които се предават от човек на човек и от околната среда. Беседата за последиците от болестите и симптомите на болестта грип беше също много полезна. Те бяха информирани какви ваксини против грип се използват и защо е необходимо да се ваксинират. Жените проявиха интерес към актуалната тема относно птичия грип.

Интерактивно здравно обучение

Общо 194 жени от целевата група участваха в 11 интерактивни обучения, организирани в Дневния център от нашите партньори на проекта - Регионална дирекция за контрол и опазване на общественото здраве.

Жените получиха полезни знания за най-често срещаните болести, пре-

давани по полов път, как да разпознават болестните състояния и признаците, каква профилактика да извършват, какви предпазни мерки да ползват. В беседа за сексуалните и репродуктивни права участваха 12 жени от целевата група. Те се запознаха с необходимостта от много добра сексуална култура, за да могат да планират добре своя сексуален живот и процеса на продължаване на бъдещото поколение. Жените дискутираха, че в тяхната общност трудно може да се постигне съгласие относно семейното планиране, като причина за това са традициите и обичаите, които трудно се променят. Беседата бе много полезна и интересна за жените, които придобиха по-голяма увереност и самочувствие, като повишиха своята информираност в много важна за тях област, свързана с продължаване на рода.

Освен непланираните и чести раждания, при ромските майки основен проблем са ранните раждания - 12-15-годишни. На тази тема беше здравната беседа *„Ранните раждания - последици и препоръки“*. Целта беше младите майки да се информират за рисковете, които поемат за развитието на децата им при този тип раждания, както и да осъзнаят, че могат и е по-добре за тях, първо да се изучат и реализират и след това да създават семейство и деца. Жените потвърдиха, че ранните раждания сред техните общности се срещат често, защото това е част от техния бит и култура и стереотипите трудно се променят. Важно за тях беше да видят, че пред тях стои друга алтернатива за развитието им, да осъзнаят, че и те както милиони други момичета могат ходят на училище, да се забавляват на възрастта, на която го правят връстничките им, вместо неподготвени и неузрели за живота на възрастните да „порастват“ поради нежелана бременност и всички да страдат след това. Този опит те трябва да го внушават на собствените си деца, за да избегнат участието на родителите си.

В помощ на младите и бъдещи майки от целевата група беше проведена здравна беседа за правилно хранене на кърмачетата и малките деца. Жените, между които и една бъдеща майка, се запознаха с правилното хранене на кърмачетата и малките деца, за новостите в храненето и отглеждането на кърмачетата. Бяха разпространени брошури: „Как да се предпазим от заразяване с вируса на птичия грип“, „Инфекции, предавани с кърлежи“, „Кучето приятел и враг“. Участничките се запознаха с рисковите фактори за остеопороза, признаци на заболяването и профилактика, като проявиха най-голям интерес към причините за заболяването. Възникнаха много въпроси относно начините и възможностите за запазване плътността на костите: кои са храните, съдържащи калций и други храни, които формират здрава костна система, както и много други въпроси, свързани със здравето и личната хигиена.

Жените от целевата група получиха много полезни знания за психичното здраве на детето, как да се отнасят с техните деца, как да ги отглеждат, каква семейна среда да им осигурят, за да се развиват те пълноценно, спокойно и сигурно в беседата *„На децата ни с любов. Психичното здраве на детето“*. Участничките научиха, че процесът на отглеждането и възпитанието на пълноценни и психически здрави деца е много труден и успехът зависи от всички членове в семейството. Жените получиха информация

къде да потърсят помощ, в случаите на проблеми, свързани с психичното здраве на децата им и как могат да получат медицинско направление за специализирани кабинети и центрове. Беседата „*Вирусният хепатит А*“ беше необходима на целевата група, тъй като най-чести пациенти с тази диагноза са деца от ромската общност, живеещи при лоши социални и хигиенни условия. Жените се запознаха с причините за болестта, симптомите ѝ и как се проявяват, получиха съвети какви са пътищата за предпазване от заразяване. Участничките в беседата разбраха, че болестта е много сериозна и има тежки последици, ако не се лекува навреме.

Много необходима за жените беше беседата „*Да се предпазим от рак на матката. Да си помогнем сами*“. Участничките се запознаха с това сериозно заболяване, за причините, за видовете лечение. Те се интересуваха за начините за предпазване от забременяване, както и за профилактиката от заразни болести, предавани по полов път. Здравословното хранене и осигуряване на разнообразна храна също бе обект на беседа, той като е проблем при повечето семейства от ромската общност. Недохранването и храненето с еднообразни продукти, поради липса на средства, е причина за големия процент на заболявания при семействата в неравностойно положение. Те получиха информация и полезни знания за необходимостта от здравословно хранене и разнообразна храна, за различните видове хранителни вещества, за източниците на енергия, които организъмът получава чрез храната - белтъци, въглехидрати и мазнини, за ползата от храните от растителен произход и тяхното влияние върху здравето на човека. Участничките се запознаха и с промените, които настъпват в основните системи и функции на организма при тютюнопушенето по време на беседа, посветена на вредата от цигарите, както и с болестите, основна причина за които е тютюнопушенето.

Придобиване на умения за делова комуникация

В Дневния център за жени в с. Стражец бяха организирани 8 обучения за придобиване на умения за делова комуникация с участието на 143 жени.

Целта на обучителната програма бе жените от целевата група да придобият знания и практически умения, когато търсят работа на пазара на труда. Те се научиха *да изготвят автобиография* - задължителни елементи, които трябва да съдържа, в каква последователност да се подреди информацията. На жените бяха раздадени копия от молба-образец, като всяка жена подготви за себе си автобиография.

Беседата „*Как да търсим работа*“ запозна участниците с правилата и механизма за намиране на подходяща работа на трудовия пазар. Свободни работни места винаги има и как да ги открием зависи от всички нас - да се намери подходящата работа не е въпрос на късмет, а е умение, което може да се научи и усъвършенства. Жените задаваха въпроси, свързани с кандидатстването за свободната длъжност и споделиха трудностите, с които се срещат при търсенето на работни места с примери от своя живот. Те се затрудниха най-много при писането на мотивационно писмо. Важно е, че разбраха, че мотивационното писмо не е пречка, а една добра възмож-

ност да спечелят работодателя на тяхна страна и цел да го убедят, че притежават качества и умения да заемане на длъжността, за която те кандидатстват.

В практическо обучение жените бяха обучени как да се подготвят и явят на интервю за работа. Те научиха, че по време на интервю работодателят се стреми да получи отговор на три въпроса: „Способен ли сте да изпълнявате длъжността, за която кандидатствате?“, „Мотивиран ли сте да изпълнявате длъжността?“, „Притежавате ли умения за работа в екип?“. Жените научиха, че трябва да бъдат спокойни по време на интервюто, да се държат естествено и честно със задавания въпросите. Повечето от тях никога не се бяха явявали на интервю за работа и вероятно не биха се явили поради страх и недоверие към процедурата и към собствените си умения.

Много от жените в с. Стражец, поради голямата безработица в селото изкарват своята прехрана в чужбина. По тази причина много полезна беше беседата за жените, които предприемат сериозната стъпка да работят в чужбина. Те получиха полезна информация за процедурата за кандидатстване за работа в чужбина, за правилата за намиране на работа в чужбина, както и някои насоки за постъпване на работа при чуждестранен работодател.

Жените от целевата група не познават достатъчно Кодекса на труда и поради това най-често имат проблеми с работодателите си. Дадохме им възможност да получат полезна информация за *трудовите отношения между работника и работодателя, за видовете договори, срокове, сключване и прекратяване на трудовия договор, трудова книжка, права и задължения на работника и работодателя, отпуски, работно време*. На жените бе показан образец на трудово договор и какви задължи ленти реквизити той трябва

ва да съдържа.

Най-оживено протече дискусията „Жената и нейните права, правата на юношите, правата на родителите“. Жените обсъждаха различните видове дискриминация, на които те са подложени - в къщи, на работното място, на пазара на труда. Те споделиха много лични проблеми и без притеснение обсъждаха действителността в техните права в семействата - силно ограничени права, грижи за семейството и децата, липса на свобода и социален живот. Те бяха запознати със Закона за защита срещу дискриминацията и Рамковата конвенция за защита на националните малцинства. Надяваме се, след новите знания, които са получили, да настъпят промени в живота им, да имат волята и желанието да се борят за тази промяна.

Организиране на празници, свързани с традициите и обичаите на различните етнически общности, в село Стражец.

Почитането и съхраняването на традициите и обичаите са част от бита и културата на различните етнически общности - в рамките на проекта **бяха възродени 5 празника** с участието на 158 жени.

В отбелязването на мюсюлманския празник *Курбан Байрам* на 9 януари 2006г. участваха 40 жени от целевата група от селото. Жените от с. Стражец споделиха как празнуват в техните семейства. Те носеха домашно приготвени ястия - баклава, сладки, солени, баница, овче месо. За празничното настроение допринасяха облеклата на момичета на жените от целевата група - традиционни народни носии, а характерният за празника кючек, който те представиха, изпълни всички дошли с радост и желание за всеобщо веселие.

Жените празнуваха ромската Нова година „*Банго Куция Васил*“ на 13 януари 2006г. След като научиха как тя се празнува в нашия край, видовете

ястия, които се приготвят, всеки сподели по какъв начин възприема Куция Васил, за радостта и усмивките на децата, за сплотяването на всички членове в семейството. Всяка от участничките от тях бе донесла домашно приготвени сладки, баница и други ястия, свързани с празнуването на Ромската Нова година.

На 7 април 2006 г. 20 жени от целевата група празнуваха Международния ден на ромите - 8 април. Екипът на проекта разказа историята на международния ден на ромите, откога се празнува в България и как ромите посрещат празника. Жените научиха как в по целия свят и как в различните държави почитат Международния ден на ромите. Жените от ромската общност отново бяха подготвили почерпка с характерни за празника ястия, за да направят празника незабравим.

На 25 април 2006г. 18 жени от целевата група празнуваха в Дневния център в с. Стражец Великден. От години насам този празник се празнува у нас от всички общности, независимо от религията и националната принадлежност. Печените козунаци в турските фирми са най-апетитни и направени с майсторлък. Всички се почерпиха с козунак и боядисани яйца, запознаха се с традициите на българския народен обичай, научиха защо се боядисват великденски яйца, за възкресението на Исус Христос, размениха се рецепти за великденски козунак. Празникът няма постоянна дата и всяка година се мени, винаги се провежда рано на пролет, като приготовленията за празника протичат през цялата предходна седмица.

На 19 октомври 2006 г. в Дневен център в село Стражец се проведе мюсюлманският празник Шекер Байрам. В него участваха жените от целе-

вата група и всички партньори по проекта Присъстваха и много журналисти. Жените от с. Стражец разказаха как празнуват в техните семейства, как почитат традициите и обичаите - това е „най-сладкият“ им празник, на него се изядат най-много вити баклави. Ръководителят на проекта направи равностметка на досегашните дейности и успехите, като изрази благодарност към партньорите на проекта, които през цялата година подкрепяха и помагаша на екипа при реализирането на проекта.

Посещения по домовете на жените от целевата група

Основна дейност по проекта беше посещението по домовете на жените от целевата група от сътрудника по проекта и доброволец от сдружение „Център за подкрепа на жени в село Стражец“. Осъществени са 48 посещения на 420 жени от с. Стражец, като целта беше да се проучат нуждите и потребностите на жените от целевата група, да се информират за предстоящи дейности по проекта, жените да споделят проблеми от здравни, социален, финансов, семеен или друг характер. Посещенията по домовете на жените и техните семейства допринесоха за запознаване на екипа по проекта с ежедневните им проблеми и оказване на съдействие и подкрепа за разрешаването им. Личното внимание от страна на екипа на проекта оказва положително влияние върху мотивацията на жените да ползват услугите на Дневния център. Информацията, която сътрудникът на проекта събира по време на посещенията се ползва за индивидуалните планове на всяка жена, която е ползвател на социалните услуги на Дневния център.

Индивидуални планове на жените от целевата група

В рамките на проекта са изготвени и актуализирани общо 56 индивидуални планове. Те съдържат информация за лицето, членове на семейството, индивидуални потребности на лицето и план за действие. Подробно са описани предоставяните социални услуги от месечните отчети на проекта, участието на жените в дейностите по проекта - беседи, обучения, празници на различните етнически общности. Основната идея при реализиране на плановете беше да се отразяват промени, настъпили в социалния статус на жените от целевата група и резултатите, постигнати от участието им в проекта. Личният индивидуален план дава възможност да се проследи развитието на жените, как се решават техните проблеми, доколко е ефективна помощта, която получават от специалистите и от екипа на проекта. Документът показва правилната насока, която ще помогне за решаването на техните проблеми.

Една от основните цели на проекта е да развие капацитета на сдружение „Център за подкрепа на жени в село Стражец“ като местна женска организация, представяща социални услуги на уязвими групи. Екипът осигури възможност за участие на членове и доброволци на организацията във всички етапи на организиране на дейностите по проекта: планиране, организация, изпълнение, отчетност и контрол.

За членовете на Управителния съвет на местната женска организация бяха организирани:

Еднодневно обучение за запознаване с дейността на неправителствения сектор

През февруари 2006г. членовете на УС на сдружение „Център за подкрепа на жени - с. Стражец“ участваха в обучение за запознаване с дейността на неправителствения сектор. Обучител бе Георги Милков - председател на УС на Центъра на НПО. Той запозна членовете със същността и значението на неправителствените организации, ролята на създадената местна женска организация в с. Стражец, етапите, през които трябва да премине организацията, за да развие тя своя капацитет и да се утвърди на местно ниво. Обучението бе много полезно за членовете на Центъра за подкрепа на жени - с. Стражец. Организацията е млада, без опит, но с голям потенциал за развитие за въвличане на уязвимите групи от Стражец в полезни дейности. Тя е създадена, за да подкрепя жени в неравностойно социално положение от всички етнически общности в селото за преодоляване на тяхната социална изолация.

Обучение за придобиване на знания за разработване на проекти

В края на септември 2006г. в Дневния център за жени в неравностойно положение в с. Стражец се проведе еднодневно обучение за придобиване на знания за разработване на проекти. Участваха 11 членове на УС и доброволци на Центъра за подкрепа на жени в село Стражец и Центъра на НПО в Разград. Лектор бе Георги Милков - председател на УС на Центъра на НПО в Разград. Участниците в обучението придобиха полезни знания и практически умения за разработване на проекти, за търсене на информация за подходящи конкурси и финансиращи организации, които подпо-

магат развитието на социалните услуги. В обучителния модул последователно бяха представени всички етапи на разработване на един проект, процесът на анализ на ситуацията и определяне на нуждите на целевите групи, точно и ясно формулиране на общи и конкретни цели, описание на дейностите за изпълнение на поставените цели, очакваните резултати, индикатори, устойчивост, подготвяне на автобиографии на екипа на проекта, разработване на бюджет.

Проучване развитието на преките ползватели на проекта

За 1 година екипът организира общо 3 проучвания с участието на 83 жени за измерване на тяхната удовлетвореност от участието им проекта. Проучването беше организирано в началото, по средата и в края на проекта, като е използван въпросник под формата на анкета. Резултатите от въпросника се обработват на база брой отговори на всеки въпрос по определени признаци и се съхраняват в архив. Най-голяма активност в проучванията показват жените на възраст между 20 и 40 години. От трите проучвания получихме обратна връзка и информация за нагласите на жените от целевата група за участието им в проекта. Жените са доволни от услугите на Дневния център, който осигурява достъп до информация, запознаваща хората от уязвимите групи с техните права, със свободните работни места. Центърът предоставя консултации в областта на социалните и здравни услуги, безплатни медицински профилактични прегледи. Общото мнение на анкетираните жени е, че всички дейности на Дневния център им допадат и са полезни за тяхната информираност и обща култура. Жените са доволни, че в селото функционира Дневен център, защото чрез него получават безплатна помощ и съдействие при разрешаване на техните проблеми. Той помага за подобряване на тяхното социално, емоционално и икономическо състояние. Жените от селото не искат помощи, искат работа и

бъдеще за децата си. Голям процент от тях смятат, че особено полезни за тях е да се запознаят със здравните си права, задължения и отговорности.

Жените от целевата група получават полезни знания, свързани с пълноценното упражняване на техните социални и здравни права, придобиват умения за успешна реализация на трудовия пазар и установяване на контакти с представители на различни институции. Жените от с. Стражец желаят да участват в организиране на празници и други културни развлечения, празнуване на рождени дни, традиции и обичаи на различните етноси.

Резултатите от анкетата показват положителна оценка за дейността по проекта. Жените са доволни, че в селото функционира Дневен център, защото чрез него получават безплатна помощ и съдействие при разрешаване на техните проблеми. Категоричният им отговор е показателен за увереността им, че получените знания и умения биха могли да прилагат успешно в личния си живот. Всеобщо е мнението, че Дневният център е полезен и необходим за социалната интеграция на жените в неравностойно положение от с. Стражец.

Интернет-страница на проекта

Интернет-страницата на <http://womancenter.hit.bg> предоставя информация за процеса на реализиране на проекта. Съдържа информация за реализираните дейности и постигнатите резултати, снимки на жените от целевата група, връзки към полезни интернет страници на социални и здравни институции, линк към закони и интересни образователни материали във връзка с пълноценното упражняване на техните социални и здравни права. Интернет страницата е важно средство за популяризиране на проекта и предоставя полезна информация за успешното партньорство на Центъра на НПО с Центъра за подкрепа на жени - с. Стражец“ и се актуализира всеки месец.

РЕЗУЛТАТИ В ЦИФРИ:

- 112 жени в неравностойно социално положение от различните етнически общности от село Стражец се запознаха със своите социални права, задължения и отговорности;
- 104 жени придобиха практически умения за попълване на документи и формуляри, които се подават пред социални и здравни институции.
- 119 жени притежават знания за техните здравни права, задължения и отговорности;
- 69 жени получиха безплатни медицински прегледи, консултации и лечение;
- 194 жени участваха в интерактивни обучения и повишиха своята здравна и сексуална култура;
- 143 жени развили умения за делова комуникация;
- 158 жени участваха в 5 празника, почетоха и възродиха традициите и обичаите на различните етнически общности в с. Стражец;
- Бяха осъществени 420 посещения в домовете на жените от целевата група;
- 5 члена на УС на сдружение „Център за подкрепа на жени - с. Стражец“ се запознаха с дейността на неправителствения сектор;
- 11 членове и доброволци на сдружение „Център за подкрепа на жени - с. Стражец“ придобиха полезни знания и практически умения за разработване на проекти;

- На 56 жени от целевата група са изготвени и актуализирани индивидуални планове;
- 83 жени са споделили своите очаквания и удовлетвореност от участието им в проекта в 3 проучвания;

КАКВО СЕ ПРОМЕНИ:

- Повишена информираност за социални права, задължения и отговорности на жените от целевата група, ефективно упражняване на техните социални права - спазват сроковете за подаване на молби за социални помощи и необходимите документи към тях, повишена интерес за информираност и участие в програми на Министерството на труда и социалната политика.
- повишена здравна култура, повишен здравен статус, повишена информираност на членовете на семействата на жените от целевата група на проекта, взети своевременни мерки и насочване за лечение на жени от целевата група.
- повишен интерес и самочувствие на жените от целевата група за комуникиране с представители на различни институции.
- повишена активност на жените от целевата група за организиране и участие в общоселски празници, сериозен интерес на местната общност за участие в публични дейности, повишено доверие, уважение и толерантност към традициите и обичаите на различните етнически общности в село Стражец.
- Създадена е богата база данни с постигнатите резултати по проекта, напредъка от положителния опит за предоставянето на социални услуги в село Стражец
- повишена информираност на граждани и представители на институции за добрите практики за предоставяне на социални услуги на жени в неравностойно положение от различните етнически малцинства, повишен интерес на НПО към социалната дейност на Центъра на НПО и желание за споделяне на положителния опит.
- повишен е управленският и организационен капацитет на сдружение „Център за подкрепа на жени в село Стражец“. Членовете на Центъра за подкрепа на жени с. Стражец придобиха полезни знания и умения за управление на дейността и развитие на капацитета
- на организацията, както и за разработване на малки проекти, повишена е мотивацията на част от жените от целевата група по проекта доброволно да работят за женската местна организация, за участват за развитие на местните общности и да подпомагат дейността на Дневния център в село Стражец.

Сдружение „Център за подкрепа на жени в село Стражец“ има мисия да развива политики за подкрепа на жени и граждански инициативи за действие: <http://woman-rz.hit.bg>. Организацията е създадена само от жени-доброволци от селото. В нея членуват предимно млади безработни жени на възраст от 20 до 45 години с повече от едно дете. Те представляват основно ромската и турска етнически общности.

В момента сдружението администрира Дневен център за жени в село Стражец с финансовата подкрепа на Фонд „Социално подпомагане“ към МТСП. Организацията участва в осъществяването на проект „Засилване на обществената подкрепа за съда в Разград - гражданско участие за прозрачно правораздаване“. От 2005г. Центърът за подкрепа на жени в село Стражец работи за развитие на работилница за етнонакити като социално предприятие.

Центърът за подкрепа на жени в село Стражец е регистриран в Агенцията за социално подпомагане като доставчик на социални услуги с обхват: „Дневен център за възрастни“, „Кризисен център за възрастни“, „Личен асистент“ и „Социален асистент“, Удостоверение 601, 602, 603, 604/28.02.2005. Центърът за подкрепа на жени в Стражец е активен член на Центъра на НПО в Разград от месец февруари 2005г.

Организацията е регистрирана с решение №1/15.02.05г. на Разградски окръжен съд като юридическо лице с нестопанска цел в обществена полза. Вписана е в Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел при Министерството на правосъдието под №20050825008.

Центърът за подкрепа на жени в село Стражец се ползва с подчертано високо доверие сред населението на Стражец и останалите малки населени места на общината. Специфичният капацитет и профил на организацията я поставят в позицията на надежден представител на преобладаващите нагласи сред общността.

Сдружение „Център за подкрепа на жени в село Стражец“ е член на Мрежата за социални услуги и националната мрежа „Полицията в близост до обществото“.

Целите на Сдружението са:

1. Равни възможности за жените от различните етнически групи;
2. Защита на жените от насилие в различните му форми - домашно насилие, трафик на жени, сексуално насилие на работното място;
3. Ефективна социална защита на жените в неравностойно положение;
4. Практическа защита от дискриминация, основана на пол, защита от насилие в семейна и обществена среда;
5. Създаване на добри възможности за подобряване на социалното положение на трайно безработни жени в етнически смесен район с голяма безработица;
6. Съдействие за интелектуалното, професионалното и духовно развитие на жените в неравностойно положение;
7. Премахване на съществуващите ограничения на обосновава на пола, в сферата на образованието, обучението и трудовата заетост;
8. Идентифициране, защита и лобиране за изработване и прилагане на политика за жените в неравностойно положение;
9. Стимулиране издигане статуса на жената;
10. Посредничество между различни държавни, местни институции и неправителствени организации и координиране на техните усилия по проблемите на насилието срещу жените;

Бихте ли споделили Вашето мнение за дейността на Дневния център в с. Стражец?

От две години съм доброволец в Дневния център за жени. Член съм на УС на сдружение „Център за подкрепа на жени - с. Стражец“. Всички жени в селото познават добре Дневния център и социалните услуги, които той представя. Жените посещават с желание Дневния център. За тях бяха организирани безплатни медицински прегледи с гинеколог, хирург, онколог, видео-зон, част от тях получиха и безплатно стоматологично лечение. Всички жени с голямо желание и старание участваха в подготовката и възпроизвеждането на традиции-те и обичаи на различните етноси.

Според Вас каква промяна се наблюдава у жените, които ползват услугите на Дневния център?

Жените от целевата група на Дневния център промениха своя начин на живот. Станаха контактни, общителни, самостоятелни и уверени в себе си. Запознаха се със своите права и се борят за тях, научиха се да попълват сами различни видове документи и формуляри. По време на проекта жените редовно бяха посещавани в техните домове от екипа на проекта. Всяка жена има изготвен индивидуален план, който

Мелиха Хасан

член на УС на сдружение „Център за подкрепа на жени - с. Стражец“.

след всяко посещение се обновява и допълва. Основната цел на посещенията е екипът да проучи нуждите и потребностите на жените от целевата група и окаже необходимата помощ.

Какъв е приносът на женската инициатива за хората на с. Стражец?

В проекта участват над четиридесет жени, много голяма активност във всички дейности проявяват двадесет и пет жени. Те са социално слаби, трайно безработни, с ниски доходи и ниска образователна квалификация. Със съдействието на екипа по проекта на седем жени е осигурена работа.

Жените от целевата група привлякоха в Дневния център свои близки, познати и роднини. Жените създадоха традиция за възраждане на празници те и обичаите на различните етнически общности в село Стражец.

Шинаси Хюсеин

кмет на село Стражец, община Разград

Бихте ли споделили Вашето мнение за дейността на Дневния център в с. Стражец?

От няколко години наблюдавам как се развива Дневният център в село Стражец. Участието на жените в неговата дейност се

отразява положително върху техните социални контакти. В началото част от тях споделяха за проблеми в семействата, мъжете им ги спираха, но постепенно с подкрепата на екипа на проекта те осъзнаха колко полезно за тях е да участват в проекта. Жените се чувстваха много несигурни и плахи, екипът срещаше трудности при организиране на различните дейности. Сега са повече уверени и самостоятелни, имат самочувствие, сами предлагат да организират дейности и търсят съдействие от екипа за решаване на конкретни проблеми. Много жени участваха в курсове за квалификация и преквалификация на Дирекция „Бюро по труда“. В момента две жени участват в кур-

са за бармани и сервитьори.

Според Вас каква промяна се наблюдава у жените, които ползват услугите на Дневния център?

Жените от село Стражец оценяват високо подкрепата на екипа на Дневния център. Дейността на центъра в Стражец е позната на всички хора в селото, случва се жените от целевата група да търсят съдействие от екипа на проекта при разрешаване на проблеми на свои роднини, близки и приятели. Подобрива се социалните контакти на жените от целевата група, в резултат на проекта те получиха полезни знания

и умения в областта на социалната и здравна защита. Имат самочувствие и познават правата си.

Какъв е приносът на женската инициатива за хората на с. Стражец?

Радостен съм, че в с. Стражец има местна женска организация, която да подпомага развитието на местните общности и да съдейства за разрешаване на техните социални проблеми. В резултат на дейността по проекта, местната женска организация „Център за подкрепа на жени - с. Стражец“ разви своя капацитет за предоставяне на социални услуги.

Бихте ли споделили Вашето мнение за дейността на Дневния център в с. Стражец?

От една година работя като доброволец по проект „Развитие на алтернативни социални умения в Дневен център за жени в неравностойно положение“, като консултант за работа с ромската общност. В рамките на проекта бяха организирани: здравни и социални беседи, лекции, безплатни медицински прегледи. Екипът на проекта организира празници за възраждане на традициите и обичаите на различните етнически общности: Шекер и Курбан Байрам, Великден, Банго Куция Васил, Чая Шукария, както и срещи, на които жените от целевата група бродират, плетат, разказват за проблемите и радостите в техните семейства.

Според Вас каква промяна се наблюдава у жените, които ползват услугите на Дневния център?

В началото на жените им беше много трудно, бяха затворени в себе си, не си знаеха правата, не знаеха да попълват молбите за отопление и социални помощи, които подават през социалните служби. Трудно общуваха помежду си, мъжете на някои от жените не ги пускаха да посещават Дневния център.

Еляме Сали

консултант за работа с ромската общност към Центъра на НПО в Разград

Благодарение на дейността по проекта и подкрепата на екипа, сега жените се чувстват по-освободени, по-контактни и с желание посещават Дневния център. Екипът на проекта им оказва съдействие за намиране на работа, при попълване на документи и съдейства за разрешаване на конкретни проблеми. Жените се запознаха със своите социални и здравни права, имат достъп до трудов посредник.

Какъв е приносът на женската инициатива за хората на с. Стражец?

В момента подготвяме тържество за Коледа. В подготовката участват всички жени, които ползват услугите на Дневния център. Те са много доволни, че организираме тържество за коледните празници и с голямо желание ще участват. Искрено е тяхното желание дейността на Дневния център да продължи след приключване на проекта.

Есин Халил

местен координатор на
фондация „Партньори-
България“

„Пожелавам на женската инициатива в село Стражец да се развива с още по-голям успех и да работи активно за подобряване на междуетническия диалог, партньорството, равнопоставеността и социалното включване“

Бихте ли споделили Вашето мнение за дейността на Дневния център в с. Стражец?

Поздравявам екипа на проект „Развитие на алтернативни социални умения в Дневен център за жени в неравностойно положение в село Стражец“, за добрата идея, която реализираха. Преценили са много добре потребностите на местните общности и спечелиха проекта в достойна конкуренция с над 15 други предложения. Като представител на финансиращата организация следях отблизо развитието на Дневния център в с. Стражец през периода на реализация на проекта и мога да кажа, че бе постигнат голям успех по отношение на социалното включване на жени с различен ет-

нически произход.

Според Вас каква промяна се наблюдава у жените, които ползват услугите на Дневния център?

Дневният център беше действително необходимост за жените от селото, защото част от тях бяха изолирани в своите общности и им липсваха социалните контакти. В резултат на участието им в проекта, те възвърнаха своето самочувствие и увереност, че могат да участват активно в развитието на своите общности. В Дневния център жените участват в обучения, здравни беседи, трудово-правни консултации, реализират различни инициативи и работят върху своето личностно развитие. Радвам се, че те все повече започват да проявяват самоинициативност и да генерират идеи за нови дейности, които биха могли да развиват в Центъра.

Какъв е приносът на женската инициатива за хората на с. Стражец?

Чрез активното си включване в дейностите, осъществявани в Дневния център, жените подобриха своя социален живот и този на хората в селото. Традиция стана отбелязване на празниците на различните етноси. Дневният център е познат не само на жените от целевата група, но и на хората от селото. Те го посещават и ползват социалните услуги, търсят подкрепа и съдействие, и по-този начин резултатите от дейността достигат до по-широк кръг от хора.

Бихте ли споделили Вашето мнение за дейността на Дневния център в с. Стражец?

Идеята за създаване на Дневен център за жени в село Стражец предизвика в мен чувство на удовлетворение. От 30 години наблюдавам жените - майки на нашите ученици в селото и винаги съм споделяла мнението, че те имат осезаема необходимост от повишаване на своите компетенции, свързани със социалните права и задължения на жените, със здравното възпи-

Ценка Василева

директор на ОУ „Елин Пелин“, с. Стражец, община Разград

тание, с подобряване на социалните си контакти. Спомням си първите срещи по про-

екта и желанието, с което жените идваха, а липсваше подходящо помещение. Благодарение на разбирането на кмета на село Стражец беше отделено помещение, което осигури нормалното функциониране на центъра.

Според Вас каква промяна се наблюдава у жените, които ползват услугите на Дневния център?

Ще споделя моите наблюдения за резултатите от дейността на Дневния център в с. Стражец. Повиши се самочувствието на жените, промени се начинът им на мислене, във връзка с обучението и възпитанието на своите деца, в мотивираността им да посещават децата им редовно учебни занятия, желанието им да се включват актив-

но в общоучилищни и общоселски празници и обичаи.

Какъв е приносът на женската инициатива за хората на с. Стражец?

Определено считам, че работата в Дневния център има положително въздействие за обществеността в село Стражец. Много от жените със съжаление споделят, че не са успели да се включат в дейността на центъра и това не им позволява да ползват социалните услуги, които той предлага. Резултатите показват, че е необходимо да се търсят различни възможности и донори, за да продължи развитието на Дневния център в селото, който е място за социални контакти за жените в неравностойно социално положение от различните етнически общности.

Периха Акифова
Директор на Регионална дирекция за социално подпомагане

Бихте ли споделили Вашето мнение за дейността на Дневния център в с. Стражец?

Смятам за много полезна дейността на Дневния център в с. Стражец и социалните услуги, които той предоставя на жените в неравностойно положение от село Стражец. Участието на жените в проект „Развитие на алтернативни социални умения в Дневен център за жени в неравностойно положение в село Стражец“ позволи на жените да придобият полезни знания и умения в различни области, по-свободно и уверено да контактуват с представителите на различни институции.

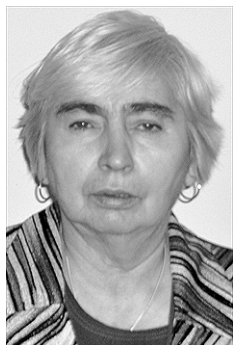
Според Вас каква промяна се наблюдава у жените, които ползват услугите на Дневния център?

дава у жените, които ползват услугите на Дневния център?

В резултат на участието в проекта, жените от с. Стражец придобиха самочувствие, той им предоставя възможност да се откъснат от ежедневната си среда, участват в полезни дейности, придобиват знания, които подобряват техните социални умения. Жените са станали по-уверени, по-самостоятелни, познават добре правата си и се опитват да ги отстояват, контактуват по-свободно и не се притесняват открито да изразяват своето мнение.

Какъв е приносът на женската инициатива за хората на село Стражец?

Жените винаги са били инициатори на добри начинания. Приветствам идеята на местната женска организация „Център за подкрепа на жени - с. Стражец“ да се развива като доставчик на социални услуги. В резултат на участието си като партньор в проекта, тя придоби полезни умения за оказване на подкрепа и съдействие в областта на социалната и здравна защита. Убедена съм, че тя ще продължи след приключване на проекта да помага на уязвимите групи от село Стражец и да съдейства за тяхната социална интеграция в обществото.

Дочка Станева
Заместник-председател
на УС на сдружение
„Център за подкрепа на
жени - с. Стражец“.

Бихте ли споделили Вашето мнение за дейността на Дневния център в с. Стражец?

Дневният център в с. Стражец е създаден през 2003 година, като в началото имаше много проблеми. С общи усилия ги преодоляхме. Бившият кмет Исмаил Енол помогна много за предоставяне на помещението на Дневния център и за разрешаване на текущи въпроси, свързани с жените и техните семейства. Жените от целевата група не си знаеха правата, бяха много ограничени, плахи и нямаха самочувствие. Системно провеждахме разговори с тях и техните семейства. Мъжете им не ги пускаха да участват в дейностите на проекта, но след два месеца започнаха да посещават срещите и сами търсеха екипа на проекта.

Според Вас каква промяна се наблюдава у жените, които ползват услугите на Дневния център?

дава у жените, които ползват услугите на Дневния център?

Екипът на проекта отчита положителни резултати в работата с жените от целевата група. Много полезно за тях е, че имат възможност да се срещат със специалисти, да задават въпроси, на които получават компетентни отговори. Повишен е техният интерес в областта на здравната защита. Придобити са знания за профилактика на заболяванията, които се срещат най-често. Научиха своите права и се борят да ги отстояват. Екипът на проекта осигури безплатни прегледи и лечение на всички жени от целевата група.

Какъв е приносът на женската инициатива за хората на с. Стражец?

В резултат на проекта се подобри капацитетът на местната женска организация „Центъра за подкрепа на жени - с. Стражец“, която ще продължи да предоставя социални услуги на местната общност след неговото приключване и сплотява жените от различните етнически общности.

Жените от целевата група са благодарни на целия екип на проекта за грижите, които полагат за тях и желаят да има още нови проекти за жените в неравностойно положение в с. Стражец.

ЦЕНТЪР НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ В РАЗГРАД

Центърът на неправителствените организации е създаден на 8 януари 1997 г. в Разград от седем граждански сдружения в Разград. Организацията подпомага развитието на гражданското общество в Лудогорието. Организира тренинги за местни граждански лидери и подпомага укрепването на нестопанските организации и гражданския сектор в област Разград. В момента Центърът осъществява проект за консултиране на ромската общност, гражданско наблюдение на съда в Разград, подкрепя развитието на Дневен център за жени в село Стражец и развива социално предприятие, което осигурява работа на безработни жени.

От месец февруари 2005г. Центърът на НПО е активен член на Мрежата за социални услуги. Участва през ноември 2005г. като учредител в създаването на Асоциацията на социалните предприятия в България. През месец май 2004г участва в създаването на Регионалната мрежа „Полицията в близост до малцинствата“, Букурещ, Румъния. Организацията е член на националната мрежа „Полицията в близост до обществото“ от март 2004г.

МИСИЯ

Нашата мисия е да се застъпваме за гражданско участие в демократичните процеси на местно ниво.

ЦЕЛИ

- Подпомагане развитието на демократичните институции,
- Подобряване предоставянето на социални услуги и развитие на междусекторното сътрудничество за повишаване капацитета на гражданските организации;
- Подкрепа на реформата в полицията, подобряване взаимоотношенията между полицията и етническите малцинства;
- Съдействие за повишаване ролята на жените в етническите общности;
- Утвърждава името и мястото на неправителствените организации в обществото;

ЦЕНТЪР НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ В РАЗГРАД

ж. к. „Освобождение“ № 34, партер

7200 Разград

тел./факс (+ 359 84) 661694

E-mail: bafe@ngo-rz.org

www.ngo-rz.hit.bg

www.court-rz.hit.bg

www.ngo-police.hit.bg

